ב"ה | גיליון 762
ערב שבת קודש
פרשת **כי תבוא** תשפ"ה

** *		
19:24	18:08	י-ם
19:26	18:32	ת"א
19:26	18:20	חיפה
19:25	18:32	ב"ש

אוצר הנפש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי **הרב יצחק גינזבורג** שליט"א

אוצר הפרשה

כי תצא – לצאת למלחמה; כי תבוא – לבוא לארץ ישראל

לצאת ולבוא זהו זוג מושגים, כמו שתי הפרשות הסמוכות לקראת סוף התורה – כי תצא וכי תבוא. פרשת תצא היא יציאה למלחמה, "כי תצא למלחמה", כאשר התכל'ס היא לבוא ולהכנס לארץ ישראל, "והיה כי תבוא אל הארץ אשר הוי' אלהיך נתן לך נחלה". בשביל לבוא צריך קודם כל לצאת. היציאה העיקרית בתורה היא היציאה ממצרים, לצאת מהמיצרים של האדם. לכל אחד יש מיצרים, הגבלות, וצריך לצאת מהמיצרים ולבוא למרחב, המרחב העצמי בלשון החסידות.

כתוב שמי שיודע איך לצאת שייך לצבאות ה'. כמו כל הילדים החמודים שיושבים כאן – כולם חילים של הקב"ה, של הרבי, בצבאות ה'. מהו צבא? כתוב שצבא הוא חיבור שתי המלים – יוצא ובא. כמו חיל – קודם הוא יוצא, נלחם, מנצח. אחר כך – אחרי שהוא מנצח, מביא עמו שלל, גם ברוחניות וגם בגשמיות – הוא בא. בסוף החיל בא הביתה – בית הוא גם לשון ביאה, באים הביתה. הבית שלנו הוא ארץ ישראל – החיל יוצא למלחמה כדי לשוב ולבוא לארץ ישראל.

(בדר"ח כסלו פ"ה)

אוצר הסיפור

להרבות בלימוד הנגלה שבתורה

פעם אמר המגיד הק' לתלמידיו: "בשמים ישנן טענות על שאין אתם עוסקים די בנגלות התורה". כששמעו התלמידים דברים אלו, קיבל כל אחד על עצמו להרבות בנגלות התורה: הרה"ק בעל ההפלאה זי"ע קיבל על עצמו לכתוב חידושים על סוגיות הש"ס – וכתב ספר המקנה על קידושין; הרה"ק בעל התניא זי"ע שהיה מצעירי תלמידיו, קיבל על עצמו לכתוב חיבור על ארבע חלקי שו"ע [ומה שנדפס בעיקר על אורח חיים, מפני שרוב כתביו הקדושים על יורה דעה, וחושן משפט ואבן העזר נשרפו]; והרה"ק ר' אברהם קאליסקער זי"ע – שהיה בעל מוח גדול, ובנעוריו היה חבירו של הגר"א מווילנא ז"ל – קבל על עצמו להשיב לכל מי שקשה לו איזה ענין, יהיה מה שיהיה.

בשהשבתי לבעל התניא על קושיתו העמוקה בטוב טעם ודעת, עברה במחשבתי מחשבה של התנשאות דקה מן הדקה

ניגש בעל התניא אל רבי אברהם, ובפיו קושיא בענין עמוק וקשה מאוד ששמע פעם מאיזה גדול. תירץ הר"ר אברהם תיכף את קושייתו בטוב טעם ודעת, וכאשר גמר הר"ר אברהם דבריו לבעל התניא, התחיל להרגיש חולי וחולשות עד שלא היה בכוחו לעמוד על רגליו והוצרכו להשכיבו במטה.

הלך המגיד הק' לבקרו, ושאלו: היודע אתה למה נפלת למשכב? השיב ר' אברהם: מפני שכשהשבתי לבעל התניא על קושיתו העמוקה בטוב טעם ודעת, עברה במחשבתי מחשבה של התנשאות דקה מן הדקה, ועליה הענישו אותי מן השמים. ובכח זה שהודה לפני הר"ר בער שיודע ומכיר בחטאו, חזר שוב לאיתנו וקם ממטתו.

(מתוך נפלאות פ"ה)

אוצר הפתגם

הבעש"ט אומר שבאשר אדם לא יודע מה עליו לעשות – עליו ללמוד תורה במתינות. (י"א אדר א ע"ט)

אדמו"ר הזקן השיב למישהו 'אתה חושב מה אתה צריך, ולא בשביל מה צריכים אותך!' – שאלה מציאותית, בה משתלב הרצון האמתי של האדם, לפי יכולותיו ומתנותיו מן השמים, לשטח שלם של שליחות.

(ט' אייר פ"ה)

כותב אדמו"ר הזקן בתניא: צריך לקבל את היסורים בשמחה כי גם הם לטובה, רק שאינה נגלית.

(ז' ניסן תש"פ)

בלי הקשר והחבור של הדעת האדם יוליד רק דמיונות שוא – הוא יכול לרמות את עצמו מאד בקלות שיש לו רגש, אבל ההתעוררות הזו היא "כחלום יעוף", דמיונות שוא. (כ"ד טבת פ"ה)

יהודי אוהב אהבה טבעית ועצמית את כל היהודים, וכמובן גם את אשתו ובניו הקודמים לכל אדם.

(ל' אב פ"ב)

יו"ל ע"י תלמידי הרב גינזבורג. להצטרפות לתפוצת שיעורי הרב:דוא"ל: itielgi@gmail.com וואטסאפ: 050-7951105

אוצר התבונה

ח"י אלול – הקשר בין הרצון והאמונה

כשמדברים על סדר האבות, אבותינו הקדושים, אברהם יצחק ויעקב, מתבוננים מה אומרת בנפש העובדה שלכל יהודי יש שלשה אבות בנפש ועליו להזדהות עם כולם. לגבי השבטים – לכל אחד יש מדה עיקרית, דומיננטית. אמנם יש התכללות, אבל מי שהוא ראובן הוא לא כל כך שמעון. לכל שבט יש את החוש המיוחד שלו. לא כך אצל האבות, "אין קורין אבות אלא לשלשה", שכולם נוכחים במלואם – כל אחד בכל עוצמתו – בכל יהודי ויהודי, אברהם אבינו, יצחק אבינו ויעקב אבינו. היות שיעקב הוא קו האמצעי יש לו זיקה מיוחדת לימין, אברהם, וגם זיקה מיוחדת לשמאל, יצחק – שני היחודים שהזכרנו ברגע.

מהם אברהם, יצחק ויעקב בנפש? בדרך כלל הם המדות העיקריות שבלב – אהבה, יראה ורחמים. לכל יהודי יש אהבה, לכל יהודי יש יראה ולכל יהודי יש רחמים – חסד-גבורה-תפארת. אם סדר החסידות – הבעש"ט, המגיד, אדה"ז – הוא על דרך סדר אבותינו הקדושים, הייתי יכול לחשוב שאותו דבר. באמת נכון, שלפי ערך הבעש"ט הוא חסד-אהבה, המגיד הוא יותר יראה ואדמו"ר הזקן הוא יותר רחמים, בסוד "יעקב אשר פדה את אברהם". אבל מסבירים את ה'סדר' החסידי גם הרבה יותר גבוה.

בשרש הכי עליון האבות הם שלשת הראשים שבכתר, שבנפש הם אמונה-תענוג-רצון

אברהם בלב הוא חסד, אבל בשרש הכי עליון הוא אמונה, הוא "איתן". אם אברהם הוא אמונה, מי הם יצחק ויעקב? הם שני הראשים הבאים בכתר. יצחק הוא תענוג, לשון צחוק ושמחה ותענוג, ויעקב, עמוד התורה, הוא רצון ה' – מה צריך לעשות. אם כן, בשרש הכי עליון האבות הם שלשת הראשים שבכתר, שבנפש הם אמונה-תענוג-רצון.

אפשר לכוון כך גם את אבות החסידות, לומר שהבעש"ט הוא האמונה – פשוט שכך; המגיד הוא התענוג – מי שמכיר קצת את תורתו יכול מיד להסכים להקבלה הזו, שהענג, הכיף הפנימי, של דברי אלקים חיים הוא בתורת המגיד ממעזריטש; אבל לומר לך מה בדיוק רוצה לומר תורת הבעש"ט, להשכיל ולדעת נכון מה הפועל יוצא, זה אדמו"ר הזקן – חסידות חב"ד.

אם כן, בהחלט אפשר לומר ששלשת אבות החסידות, כמו שלשת אבות האומה שלנו, הם אמונה-תענוג-רצון – הכל בכתר, למעלה מהשכל. רק שכתוב שכח המשכיל בקבלה הוא חלק מהכתר, בתוך הרצון. לכן אדמו"ר הזקן משכיל משם אל כל הספירות שמתחת לכתר, כל ספירות המודע, המודעות של הנפש. הכתר הוא העל-מודע. זהו השרש הכי עליון של הסדר החסידי. שוב, לפי זה, ח"י אלול, הוא הקשר בין הרצון והאמונה, וכשנגיע לי"ט כסלו – שם הקשר בין הרצון והתענוג בנפש. כל שלשת החדשים האלה הם המשך אחד, חג אחד.

(ח"י אלול ע"ט)

אוצר קצר

להכניס את הקב"ה לכל מקום

יש סיפור שכאשר הבעש"ט היה ילד קטן הוא בא למקום הקליפות וצעק "יתפרדו כל פּעלי און" וכל הקליפות נעלמו. איך הוא פעל זאת? כי כבר מינקותו זיכך את החומר שלו. מה פירוש? הוא הכניס את הקב"ה לכל דבר. שוב, אין מקום ריק – או שמלא קליפות, וברגע שאתה מכניס את הקב"ה כל הקליפות בורחות מעצמן, "יתפרדו כל פּעלי און".

(מוצאי א' אייר תש"פ)

אוצר הרמז

צדקה שהיא כפרה

הרבי מביא חילוק יפה של הרוגאטשובר בין צדקה בתור מצוה, הדומה לשאר המצוות, לצדקה בתור כפרה, אותה משווה הרבי לקרבן פרשת כי תבוא, פותחת במצוה להביא את "**ראשית כל פרי** האדמה", ר"ת אותיות **כפרה**.

(שבת כי תבוא פ"ד)

אוצר השו"ת

שמחה או חשבון נפש?

שאלה: בנוגע לחשבון נפש והתבוננות במה שעשיתי לאורך היום; האם נכון לעשות כעצת רבי נחמן – להיות שרוי כל היום בשמחה ורק שעה ביום להיות בלב נשבר ולעשות חשבון נפש, או שיותר נכון להתבונן ולעשות חשבון גם במשך היום? ואם כן להתבונן גם במשך היום, אז עד כמה?

תשובה: ראה תניא סוף פרק כו, שכל היום צריך להיות בשמחה ורק להקדיש זמן קצוב להתבוננות במעשיו הלא טובים כדי לבוא לשברון לב ומרירות [שדוחפים את האדם לתקן ולשפר את מעשיו, בשונה מעצבות שהיא מיסוד העפר ומולידה פסיביות ויאוש] וגם אז לחזור מיד להיות בשמחה מתוך אמונה שה' כבר מחל וסלח לי.

(מתוך נפלאות פר' נצבים-וילך פ"ד)

אוצר הפתגם

כמה שעולים יותר גם מרגישים יותר שכל העבודה שלי לא שוה מאומה לגבי ה' – אני מרגיש שכל העבודה הקודמת היא גארנישט – וממילא מתביישים בה הרבה יותר. לכן אמרו חז"ל שצריך להיות "כל ימיו בתשובה", כל הזמן עולים יותר ויותר בתחושה של הבושה. ככל שאני עושה יותר תשובה אני מרגיש עוד יותר כמה שאני מלא בפגמים ועוד יותר אני מרגיש שצריך לעשות תשובה.

(ב"ג טבת ע"ד)

מהווה עיצוב: דעה ◊ אביחיל | 054-6580146